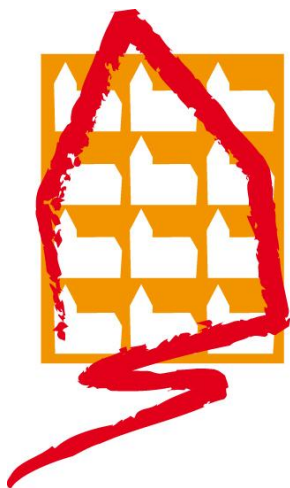

Jaarverslag 2024

Stichting Omduw

Het vergeten bestaan, kunstwerk van Lucas Mergler, ter herinnering aan de expeditie-tunnel onder HC

STICHTING

OMDUW

oecumenische missionaire
diaconale utrechtse werkgroep

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2024 aan van de Stichting Beheer Omduw.

Drieënveertig jaar geleden sloegen twaalf Utrechtse diaconale instellingen en kerken de handen ineen en besloten zich gezamenlijk in te zetten voor mensen die kampen met dak- en thuisloosheid of armoede. Omduw doet dat nog steeds. Met zo'n twintig vrijwilligers - mensen met veel levenservaring die vaak werkzaam zijn geweest in de hulpverlening - proberen we directe en praktische hulp te geven. Kern van ons werk is het wekelijkse spreekuur op vrijdagmorgen, in de werfkelder van het Bonifaciusshuis. Aan elk spreekuur werken drie vrijwilligers mee. Het aantal cliënten lijkt zich te stabiliseren, gemiddeld ongeveer vier per spreekuur, zoals elk jaar meer mannen dan vrouwen. Wat opvalt is de toename van het aantal vragen voor ondersteuning bij huur om niet op straat te belanden. Daar kunnen we aan voldoen mits dit tijdelijk is.

Daarnaast is er veel vraag naar bel- en OV-tegoeden om in staat te zijn gebruik te maken van basale voorzieningen.

Ook dit jaar was er weer een goede samenwerking met andere hulporganisaties in de stad. De directe, praktische hulpverlening wordt zeer gewaardeerd. Eten blijft een voortdurend aandachtspunt. Omduw heeft daarom de zogenoemde eetlijst opgesteld met gratis en goedkope eetgelegenheden in de stad, ingedeeld, per dag en wijk. De lijst wordt regelmatig geactualiseerd. Hij staat op de website van Omduw en wordt ook via andere organisaties onder de aandacht gebracht van de doelgroep.

Dankzij de financiële bijdragen van kerken en particulieren kunnen we ons werk blijven doen en blijft Omduw financieel gezond. Mede dankzij de belangeloze inzet van vrijwilligers die het spreekuur draaien.

Zo kunnen we op onze eigen wijze hulp blijven bieden aan mensen aan de rafelrand van de Utrechtse samenleving.

Namens het bestuur,
René van Bommel, voorzitter
Utrecht, voorjaar 2025

Ook al is mijn huis de straat

Loop me niet voorbij,
Alsof ik het niet waard ben.
Loop me niet voorbij,
Alsof ik niet besta.

Ik ben een mens
met een verhaal.
Ik kom ergens vandaan.
Er schuilt een levensgroot verlangen,
achter mijn zwervende bestaan.

In dit tasje zit mijn leven,
dit bankje is mijn bed.
De hemel is mijn deken,
tot hier heb ik het gered.

Hoe het verder gaat...
wie zal het zeggen.
Wie weet waar ik zal gaan.
Maar ik vraag je:
Alsjeblieft
zie mij
zie mij staan.

Groet me goedemorgen,
vraag me hoe het gaat.
Ik ben net als jij,
ook al is mijn huis de straat.

Uit: 'Behoed me niet' van Anne-Marije Maris

Wat is Omduw?

Omduw staat voor 'Oecumenische Missionaire Diaconale Utrechtse Werkgroep'. Onder deze vlag zet een aantal vrijwilligers uit de lokale kerken zich in voor het welzijn van mensen in de stad Utrecht, op basis van christelijke uitgangspunten en waarden.

De activiteiten van Omduw kenmerken zich door:

- Directe, meestal kortdurende, hulpverlening.
- Het signaleren van sociaal-maatschappelijke misstanden in de stad Utrecht.
- Het beïnvloeden van besluitvorming die betrekking heeft op diaconale missionaire activiteiten.

De letterlijke betekenis van diaconie is: het zich dienstbaar opstellen en hulp bieden aan allen die dit nodig hebben. Omduw is zich er terdege van bewust dat naast vrijwilligers met een kerkelijke achtergrond ook anderen actief zijn op dit terrein.

De hulpverlening van Omduw concentreert zich op mensen aan de rand van de samenleving. Dakloosheid en armoede staan hierbij centraal. De hulpverlening van Omduw komt vooral aan de orde in situaties waarin anderen geen hulp bieden.

Omduw probeert mensen te helpen die dak- of thuisloos zijn (of kans lopen dit te worden), die geen uitkering hebben of die door schulden gebrek dreigen te lijden. Tot deze doelgroep behoren ook de zogeheten 'ongedocumenteerden', mensen die onder ons verblijven zonder verblijfsvergunning of identiteitspapieren.

Een onderkomen van een ongedocumenteerde man, ergens in de regio Utrecht

Missie

- Omduw is een initiatief dat gedragen en gefinancierd wordt door Utrechtse kerken en organisaties.
- Omduw heeft als doel het welzijn van mensen in deze stad te bevorderen.
- Omduw is er vooral om mensen die dakloos zijn (of dreigen te worden) met raad en daad terzijde staan.
- Omduw werkt met deskundige en gemotiveerde vrijwilligers. Zij geven bezoekers van het spreekuur concrete hulp en informatie over bijvoorbeeld het verkrijgen van een ID-kaart, vervoer, onderdak, maaltijden, medische behandeling en woninginrichting, voor zover mogelijk en noodzakelijk.

Organisatie

Omduw is in 1982 opgericht en is sinds 1994 een stichting. Deze Stichting Beheer Omduw wordt gedragen door parochiële en diaconale instellingen die verbonden zijn aan kerkgemeenschappen en organisaties in de stad Utrecht en omgeving. Er is een bestuur en een Raad van Advies. Voor het spreekuur is een team van vrijwilligers actief.

Betrokken kerkgemeenschappen en organisaties

De bij Omduw betrokken kerkgemeenschappen waren in 2024:

- Rooms-Katholieke parochie Sint Martinus
- Rooms-Katholieke parochie Sint Gerardus Majella
- Oud-Katholieke parochie
- Johannescentrumgemeente PKN
- Oecumenische Janskerkgemeente PKN
- Domkerk / PKN
- Nicolaïkerk PKN
- Tuindorpkerk PKN
- Nieuwe Kerk PKN
- Jacobikerk PKN
- Waalse Kerk / Pieterskerk
- Evangelisch-Lutherse Gemeente
- Doopsgezinde Gemeente
- Remonstrantse Gemeente / Geertekerk
- Anglicaanse Holy Trinity Church
- Marekerk, De Meern PKN
- Protestantse Gemeente Maarn-Maarsbergen

Ook wordt Omduw ondersteund door diaconale fondsen:

- Protestantse Diaconie Utrecht – PDU
- Katholieke Caritas Utrecht – KCU
- Oude Roomsche Katholieke Aalmoezenierskamer – ORKA.

Bestuur

Het bestuur van Omduw onderging in 2024 een aantal wisselingen en uitbreidingen. Vanwege verhuizing naar het oosten van het land, moesten we afscheid nemen van onze voorzitter, Peet Valstar. Tot onze vreugde vonden we in René van Bommel een uitstekende nieuwe voorzitter. Zodoende bestond het bestuur uit zes personen, allen afkomstig uit de deelnemende kerken. Vier van de zes bestuursleden maken ook deel uit van het spreekuurteam. In 2024 werd elf keer vergaderd. Een oud-bestuurslid vertegenwoordigt Omduw in het overleg met de stichting die ijvert voor de totstandkoming van de

nieuwe eettafel Tinus, een initiatief vanuit de Augustinus-parochie. Deze eettafel gaat in 2025 naar verwachting definitief van start.

Raad van Advies

De Raad van Advies brengt advies uit over het beleid en de activiteiten van Omduw en keurt de begroting en jaarrekening goed. Deze raad is in 2024 twee maal bijeen geweest in een nieuwe samenstelling: betrokkenen vanuit de aangesloten kerken en diaconaal werkers. Met een vertegenwoordiger van het Leger des Heils wordt voorafgaand aan de vergadering van de Raad van Advies een gesprek gehouden en input voor deze bijeenkomst opgehaald.

Tijdens de vergadering op 23 mei werden de leden van de raad bijgepraat over de stand van zaken aan de hand van het jaarverslag en verslagen van de bestuursvergaderingen. De jaarrekening 2023 werd besproken en goedgekeurd. Ook kwam aan de orde het nieuwe beleidsplan voor de jaren 2025-2029. Het bestuur ontving hiervoor diverse waardevolle adviezen.

In de vergadering van 12 november maakte de raad kennis met de nieuwe voorzitter, en werd gesproken over recente ontwikkelingen, het spreekuur en de inzet en beslisprocedure van de huisvestingspot. De begroting voor 2025 en het beleidsplan voor de komende jaren werden definitief vastgesteld. In 2025 zal het functioneren van de raad in nieuwe samenstelling worden geëvalueerd.

Het spreekuurteam na een bezoek aan de diaconaal werker van de Domkerk

Spreekuurteam

Het spreekuurteam bestond in 2024 aanvankelijk uit zestien mensen: zeven vrouwen en negen mannen. Door het vertrek van de voorzitter halverwege het jaar gingen we verder met een team van vijftien mensen. Op ieder spreekuur op vrijdagochtend zijn drie vrijwilligers aanwezig; zo komt iedereen ongeveer een keer per maand aan de beurt.

Als voltallig spreekuurteam komen we twee keer per jaar bij elkaar. Dan is er gelegenheid zaken met elkaar te bespreken en met elkaar te eten. In maart vertelde een van de bestuursleden over haar werk

in de forensische psychiatrie en werd gesproken over het nieuwe beleidsplan dat in de maak was, het gebruik van de spreekuurruimte, privacy en roosterplanning.

In oktober werd in kleine groepjes ervaringen met dienstverlening en casuïstiek uitgewisseld. Te gast was Amine die vertelde over zijn ervaringen als ongedocumenteerde in Nederland.

Op vrijdagmiddag 7 juni maakte het team een wandeling door de Utrechtse binnenstad en bezocht daarbij een drietal gelieerde organisaties. Deze activiteit bevorderde de kennis van de teamleden en de onderlinge verbinding.

Spreekuur

Er zijn verschillende manieren waarop cliënten of hulporganisaties met Omduw in contact komen: via mail, telefoon en app, maar belangrijkste moment is het spreekuur. Ook als cliënten bellen of mailen, sturen we aan op een persoonlijk gesprek tijdens het spreekuur.

Dit jaar kon het spreekuur weer elke vrijdag van 10.30 – 12.00 uur worden gehouden in de werfkelder van Nieuwegracht 61, onder het Bonifatiushuis. Het spreekuur wordt door drie mensen gedaan met verdeling van taken. Na elk spreekuur mailen we een korte samenvatting naar alle vrijwilligers om elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Het aantal bezoeken was in vergelijking met het voorgaande jaar iets lager. In het midden van het jaar was het aantal bezoekers klein; enkele keren kwam er slechts 1 cliënt. In de laatste maanden van het jaar kwamen er veel bezoekers naar het spreekuur; het drukste spreekuur was in december met 12 bezoekers.

Er waren 179 bezoeken, verdeeld over 85 bezoekers. Vijf van de 85 bezoekers kwamen niet naar het spreekuur maar kregen hulp in overleg met andere hulporganisaties. De verdeling over mannen en vrouwen was: 75 mannen en 10 vrouwen. In de voorgaande jaren zagen we een toename van het aantal cliënten met de Nederlandse nationaliteit. In 2024 was het aandeel van cliënten met de Nederlandse nationaliteit relatief laag. Eind december kwam er een aantal cliënten uit Oost Europa naar het spreekuur die in de problemen waren geraakt door verlies van werk en daarmee ook van verlies van onderdak.

Spreekuur vrijdagochtend in de werfkelder aan de Nieuwegracht 61

De onderstaande tabel geeft inzicht in de herkomst van de bezoekers.

	2021	2022	2023	2024
Nederland	58	91	121	50
Europese Unie	11	4	15	5
Oost Europa	5	17	1	16
Afrika	114	51	61	88
Amerika	1	1		8
Overig	9	15	4	5
Totaal	198	179	202	173

Sommige cliënten bezoeken het spreekuur één keer, maar er zijn ook bezoekers die vaker bij Omduw komen. Van de 85 bezoekers in 2024 waren er 24 al bekend uit de voorgaande jaren. Er was één bezoeker die al in 2008 voor het eerst bij Omduw kwam.

Omduw verstrekt verschillende vormen van (nood-)hulp. Dat varieert van de bekostiging van een ID kaart tot hulp bij de aanschaf van een nieuwe bril. Dankzij de huisvestingspot zijn we ook beter in staat om tijdelijke steun te geven in de kosten van wonen.

De verdeling over de verschillende vormen van hulp is in de volgende tabel weergegeven.

Soort hulp	Aantal
ID kaart / paspoort / visum	15
Mobiele telefoon	11
Beltegoed	14
Kleding / schoenen	7
Huisvesting	16
Gezondheid	2
OV-tegoed	30
Leefgeld / AH bon	36
Bakker Bart Bon	71
Overige	1
	203

Ook in 2024 hebben we weer Bakker Bartbonnen uitgegeven. Voor €10 kan daarmee naar keuze iets gekocht worden bij Bakker Bart in de Bakkerstraat. De bonnen vinden goed aftrek. Vaak wordt de bon gegeven in combinatie met een andere vorm van hulp.

Nieuw in de dienstverlening is de mogelijkheid geboden door de fietshub van de gemeente Utrecht in Overvecht, waar mensen met een verwijzing van Omduw voor een gering bedrag in aanmerking komen voor een opgeknapte, niet gestolen fiets.

Financiën

De financiën van Omduw in 2024 zijn verantwoord in de aparte jaarrekening, die te vinden is op de website, na goedkeuring door de Raad van Advies in mei 2025. Hier alvast een samenvatting op basis van de voorlopige jaarrekening.

Uitgaven

In 2024 is in totaal € 25.667 uitgegeven. Natuurlijk is het overgrote deel, namelijk € 24.434, besteed aan uitgaven voor hulp aan onze cliënten/bezoekers. Bij de toelichting op het spreekuur is al vermeld wat voor soort hulp is verstrekt. Overigens wordt in principe nooit geld gegeven: na het spreekuur gaat een vrijwilliger samen met de bezoeker een tweedehands telefoon kopen, een ID-kaart bij de gemeente betalen, een OV-kaart opladen etc.

Omdat Omduw alleen met vrijwilligers werkt, zijn de eigen beheerkosten laag: slechts € 1.233.

Inkomsten

De inkomsten van Omduw zijn afkomstig van onze kerkelijke achterban. Voor de reguliere hulpverlening ontvingen wij € 10.121 van 15 bij Omduw betrokken kerken en € 4.050 aan particuliere giften. Daarnaast werd specifiek voor de Huisvestingspot € 15.100 bijgedragen. In totaal bedroegen de inkomsten in 2024 € 29.680.

Incidentele dotatie

De Stichting Heilige Jozef, die al vele jaren bijdroeg aan Omduw, is in 2024 opgeheven. In december ontving Omduw € 70.000 uit het resterende kapitaal. Deze grote eenmalige gift is als incidentele bate en bestemmingsreserve aangemerkt. Omduw stelt zich ten doel deze reserve in een aantal jaren te besteden, om te beginnen door hiermee een deel van de Huisvestingspot te financieren.

Huisvestingspot

Eind 2023 heeft Omduw samen met enkele netwerkpartners de zogenaamde Huisvestingspot ingesteld. Deze is bedoeld om bij te springen bij tijdelijke financiële problemen die te maken hebben met de woonsituatie van cliënten. Het gaat dan vaak om hogere bedragen dan bij de andere financiële hulpverlening door Omduw. In 2024 is specifiek aan de Huisvestingspot bijgedragen door KCU, ORKA, PDU en Omduw zelf. Van de uitgaven voor cliënten kwam in 2024 € 8.240 ten laste van deze pot.

Besloten is om vanaf 2025 de nieuwe Jozef-reserve in te zetten voor de huisvesting. Aan de drie subsidënten is wel gevraagd om te blijven participeren.

Pechpot

Omduw beheerde sinds 2021 de zogenaamde Pechpot van de Protestantse Diaconie, waarmee ds. Marieke Sillevius Smitt kleinschalige ondersteuning gaf aan ongedocumenteerden. In 2024 is via de Pechpot € 4.870 besteed. Per 1-1-2025 is de aparte Pechpot opgeheven. Het resterende saldo komt ten goede aan Villa Vrede. Een deel van deze hulpverlening zal wel via Omduw worden voortgezet.

Resultaat en reserves

Het gewone resultaat over 2024 was € 4.013 positief, vooral omdat er uit de nog nieuwe Huisvestingspot minder is uitgegeven dan begroot.

De reserves zijn door de dotatie van € 70.000 'plotseling' veel hoger dan voorgaande jaren. Een groot deel van dit kapitaal is geormerkt in de vorm van bestemmingsreserves. De eigen vrije reserve van Omduw bedraagt € 32.949. Dit is een kleine daling ten opzichte van het voorgaande jaar, maar ruim voldoende voor de continuïteit van Omduw.

Als de steun van de trouwe kerkelijke achterban van Omduw op peil blijft, dan is het financiële perspectief voor de komende jaren in orde.

Interieur onderkomen dakloze

Communicatie

Het jaarverslag is een van de belangrijkste publicaties over het werk van Omduw. Elk jaar wordt het jaarverslag gepubliceerd op de website en verspreid onder een groot aantal contacten in het netwerk van Omduw. Aanvullend hierop werd een korte versie in de vorm van een gedrukte folder verspreid bij de deelnemende kerken, organisaties in het netwerk zoals Herstart, Sleep Inn, NOIZ, De Toevlucht, alle uitdeelpunten van de Voedselbank in Utrecht, en vele andere plekken.

Om het team van vrijwilligers op de hoogte te houden van ontwikkelingen werd in 2023 een tiental interne nieuwsbrieven rondgestuurd en informatie vanuit het spreekuur gedeeld met de spreekuurhouders.

Ook wordt Omduw vermeld op de website 'Utrechtse Geldzoeker' en in het Utrechtse Straatkompas.

Tenslotte is er de indruk dat de mond-tot-mond reclame binnen de doelgroep effectief is.

Omduw is steeds bereikbaar via de Omduw-telefoon en via mail.

Website

De website omduw.nl (stichtingomduw.com) biedt informatie over het werk van Omduw en over activiteiten en inhoudelijke vraagstukken op het gebied van armoede en dakloosheid in Utrecht. In vergelijking met 2023 daalde het aantal bezoekers in 2024 van 1.732 naar 1.596. Ook het aantal bezichtigingen liep terug van 3.399 naar 3.087. Opvallend is dat het merendeel van de bezoekers (1.280) naar de website hebben gezocht via zoekmachines. Dat zou er op kunnen duiden dat de kennismaking met Omduw in 2024 verbreed is naar veel nieuwe belangstellenden. Er werd vooral gezocht naar informatie over Omduw en het wekelijks spreekuur op de homepage. Andere onderwerpen waarvoor men interesse had waren onder andere de lijst met maaltijdvoorzieningen, de missieverklaring, de financiële gegevens en diverse gedichten. Gedownload werden pdf's van jaarverslagen (261 keer) en van de lijst met eetvoorzieningen (134 keer). Er verschenen dit jaar zes nieuwe berichten op de website, onder andere over het nieuwe werkplan en interviews met bestuursleden over het werk van Omduw in de St. Maarten straatkrant en het Magazine van katholiek Utrecht Martinus+.

Eetlijst

Nog altijd laat de situatie rondom maaltijdvoorzieningen voor daklozen in de Utrechtse binnenstad te wensen over. Daklozen die in Utrecht staan ingeschreven kunnen in de regel wel een slaapplaats en een bijbehorende maaltijd vinden. Wie geen slaapplaats heeft of ongedocumenteerd is, kan echter niet terecht bij bijvoorbeeld Het Smulhuis in het Jansveld, wat tot voor enkele jaren geleden wel het geval was.

Om te voorzien in deze behoefte vatte de Rooms-Katholieke Parochie Utrecht het plan op om in de ruimtes bij de Augustinuskerk een tweede eettafel te starten. Omduw steunt dit initiatief en denkt mee over dit project. In 2024 werd deze eettafel gehouden in de Wijkplaats maar nog niet op de uiteindelijke plek bij de Augustinuskerk. De noodzakelijke verbouwing was eind 2024 bijna klaar. De verwachting is dat Tinus in het voorjaar van 2025 open zal gaan.

Zoals vermeld werden in de winter van 2024 opnieuw Bakker Bart bonnen uitgereikt en konden cliënten die dit nodig hadden, een AH-boodschappenkaart krijgen. Met enkelen deden we boodschappen.

Om inzichtelijk te maken waar en wanneer in Utrecht voor niets of heel weinig geld gegeten kan worden, is er de zogenoemde 'eetlijst' die steeds wordt geactualiseerd. Deze staat op onze website, op die van het Diakonaal Netwerk Utrecht en hij is verspreid in het netwerk van Omduw.

Elke maandag is er een warme lunch in de Jacobikerk

Samenwerking

In Utrecht zijn meer organisaties die zich inzetten voor dak- en thuislozen en mensen die aan de rand van de samenleving zijn beland. Omduw heeft niet alleen contact met deze organisaties, zoals het Straatpastoraat, het Leger des Heils, Goud, STIL, de Tussenvoorziening, Herstart, de Wijkplaats, het Ubuntuhuis en Villa Vrede, en werkt ook met deze organisaties samen in de huisvestingspot.

Daarnaast heeft Omduw een groot netwerk aan contacten in de kerken in Utrecht en directe omgeving, zoals diaconieën en de Stichting Tinus.

Gelet op het toenemende beroep dat arbeidsmigranten doen op Omduw, is er een extra overleg geweest met Barka die hun belangen vertegenwoordigt. Voor medische vragen verwijst Omduw meestal door naar de medische hulp die vanuit de dagopvang Herstart wordt geboden. Ongedocumenteerden met medische vragen worden verwezen naar STIL. In dit verband doet STIL voor individuele hulp een beroep op financiële ondersteuning van Omduw. Omduw maakt deel uit van het Diaconaal Netwerk Utrecht, is agendalid van de Utrechtse Armoedecoalitie en lid van het hulpverlenersoverleg dat eens in de zes weken gehouden wordt. In dit overleg wordt veel gesproken over de problematiek van ongedocumenteerden.

Het bestuur was vertegenwoordigd bij de bijeenkomst in november in de Domkerk waarin de Mantel van Sint Maarten werd uitgereikt.

Ten slotte verzorgde Omduw tot en met 2024 de administratie van de zogenoemde Pechpot van de diaconaal predikant voor ongedocumenteerde vluchtelingen.

Ingang van de werfkelder waar wekelijks het spreekuur wordt gehouden.

Haas op Neu

Haas denkt na:

Ben ik verdwaald?

Uit de hoogte ziet hij neer
Op de mensen en hun haastigheden,
Als een zwartgeblakerde fakir
Op zijn lavarots gezeten.

Geen seizoen, hoe bar ook,
Weet onze Haas te deren.
Geen kledingstuk, hoe dwaas ook,
Kan zijn waardigheid onteren.

Haas denkt na:
Ben ik verdwaald?

Leo Mesman
(spreekuurhouder en
oud-bestuurslid Omduw)

STICHTING
OMDUW

W www.stichtingomduw.com

M omduwutrecht@gmail.com

T 06 81788483